

Департамент культури і туризму Полтавської
обласної державної адміністрації

Полтавська обласна бібліотека
для юнацтва ім. Олесь Гончар

"ПОЕЗІЯ - ДУШІ МОЄЇ СТРУНИ..."

*До 100-річчя від дня
народження Андрія Пашка*

Біобібліографічна розвідка

821.161.2.09(477.53)

П 45

Упорядник : *Надія Михайлівна Требіна*

"Поезія – душі моєї струни...". До 100-річчя від дня народження Андрія Пашка : біобібліографічна розвідка / упорядник Н. М. Требіна; Полтавська обласна бібліотека для юнацтва ім. О. Гончара. – Полтава, 2018. – 20 с.

Біобібліографічна розвідка присвячена життю і творчості Андрія Пашка – полтавського поета-пісняра, учасника Другої світової війни, визволителя краю від нацистів в 1943 році.

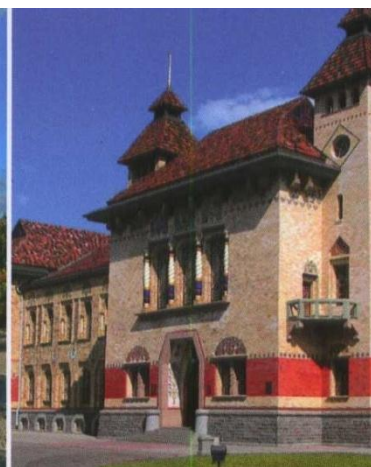
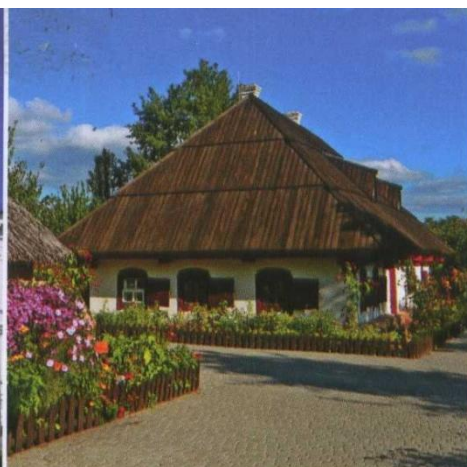
Виклад матеріалу здійснений на основі його поетичних творів та згрупований у семи розділах.

В хронологічному, інколи – логічному порядку подається список використаної літератури з фондів нашої бібліотеки, частково – з фондів Полтавської обласної наукової бібліотеки ім. І. П. Котляревського.

Розвідка адресована молоді, старшокласникам, вчителям, бібліотекарям.

ЗМІСТ

Передмова.....	4
"... Новим живцем наш проростає рід!".....	5
"У вирі жорстокім...".....	6
"Зібрався в нелегку поезії дорогу".....	8
"Моя світла, щедра Муза".....	9
"Ми склали пісню ненароком".....	12
Література.....	13
Поетичні збірки А. Пашка : (обкладинки).....	19

ПЕРЕДМОВА

Полтавщина... Край сотень видатних вчених, конструкторів, кобзарів і музикантів, художників, талановитих письменників і поетів...

Серед суцвіття талантів наших земляків зоріє ім'я Андрія Єфремовича Пашка, знаного в Україні, в полтавському краї поета-пісняра, радіожурналіста, етнографа.

Не одне покоління полтавців зростало під звуки дуже популярного "Незабутнього вальсу", який був і є музичною візиткою Полтави.

Його вірші, присвячені рідному місту, читали зі сцени маститі і самодіяльні читці в час урочистостей, ювілеїв.

Бо мова його поезій – щедра і барвиста, образність яскрава і точна. Написані вони з любов'ю до рідного краю, до рідного міста, до якого він звертався дуже задушевно: *"Полтаво, Полтаво, красуне моя, люблю тебе серцем я!"*.

А ще Андрій Єфремович збирав народний фольклор: колядки, щедрівки, "величальні пісні", сам створював тексти до обрядових пісень і сценаріїв, впроваджував народну обрядовість.

На вірші Пашка українськими композиторами написано майже триста різножанрових пісень.

Писав він і дитячі твори, поетичні нариси про людей праці, публіцистичні статті. Вивчав історію Полтавщини і дуже пишався героїчним її минулим.

Надіємось, що підготовлена нами біобібліографічна розвідка, відкриє користувачам бібліотеки неznані сторінки життя і творчості Андрія Єфремовича Пашка.

Достойного нашої пам'яті і пошанування полтавця в рік 100-річчя від дня його народження.

"... НОВИМ ЖИВЦЕМ НАШ ПРОРОСТАЄ РІД!"

*Пригадую свої минулі дні...
І скільки я себе вже пам'ятаю, –
Живе це слово зоряне в мені,
Це слово ніжне й лагідне: Полтава.
Ф. Гарін*

Творчий шлях кожного письменника окреслюється певним історичним періодом, певними життєвими умовами. Час, коли майбутній поет з'явився на світ, був тривожним, буремним для України.

Андрій Єфремович Пашко народився 23 жовтня 1918 року в с. Гожули, що за сім кілометрів від м. Полтава, хоч в довідниках, антологіях, книгах пишеться, що він народився в Полтаві, в родині робітника:

В анкеті пишуть: "Батько був вантажник,
А син його – поет". І це немаловажно. [6; 14].

Закінчивши школу, юнак вступив до Полтавського тепломеханічного технікуму. Згадуючи ті роки, він писав: *"Щоб підтримати голодних учнів в часи голодомору, директор, коли була можливість, посилав на практику на м'ясокомбінат і там нас підготовували м'ясними відходами, за те ми були вдячні обом директорам"*.

Діти в сім'ї Пашків зростали старанними, трудолюбивими, охочими до науки:

Щоб побороть в житті
Тяжку стихію,
Трудитися учили нас батьки.
За що візьмусь –
Усе зробить умію.
Говорять люди:
"Все йому з руки!" [4;10]

Наступним щаблем до знань став Харківський інститут механізації та електрифікації сільського господарства.

Завершити повний курс навчання в інституті Андрієві не довелося. На переддипломній практиці застала його війна, і вчорашній студент невдовзі опиняється на Західному фронті.

"У ВИРІ ЖОРСТОКИМ..."

*Шлях той в ранах
Та в спогадах
Бодем лишився,
Згустком горя вкотився
До серця мого.
А. Пашко*

Андрій екстерном закінчив Ленінградське училище зв'язку і з вересня 1941 року – у зоні бойових дій. Був радистом, начальником радіостанції 34-го полку 13-ої гвардійської стрілецької дивізії. Брав участь у Сталінградській битві.

Полтавський літературознавець, учасник Великої Вітчизняної війни Анатолій Дяченко відзначав: *"Серед своїх фронтових нагород Андрій Єфремович чи не найбільше дорожив медаллю "За оборону Сталінграда". Це зрозуміє кожний, хто знає з історії, що то була за битва, в якій вирішилася доля всієї Другої світової війни.*

Але одного разу він показав дивізійну газету, в якій був надрукований його коротенький, виразний вірш "Граната". До нього фронтовий друг червоноармійця Пашка підібрав мелодію. І сталінградці співали свою(!)сталінградську пісню, створену однополчанами" [53].

Про тяжкі, кровопролитні бої на Волзі йдеться у поезії А. Пашка "І я долав ту висоту" (вересень 1942 року), вміщеній у збірнику "Рядки, обпалені війною":

... На штурм звелись дев'ятий раз
Родимцева солдати.
– Курган Мамаїв знову в нас!
– Вокзал і ринок взято! –
Гвардієць клятву дав святу:
"Не відступлю ні кроку!"
І я долав ту висоту –
Малу... й таку високу!
Велика Батьківщина в нас,
Та кожен добре знає:
За Волгою в цей смертний час
Для нас доріг немає! [17; 86].

Андрій Єфремович брав участь у боях на Курській дузі, у визволенні Белгорода, Харкова.

Дев'ята гвардійська повітряно-десантна дивізія, в якій воював офіцер-зв'язківець Пашко, в числі перших звільняла Україну, Полтавщину. Гвардійці отримали наказ захопити переправу через річку Ворсклу в районі Південного вокзалу. Пізніше у поемі-хроніці "Пам'ятаєм!" Пашко напише:

Пригадався той день,
Як горіла Полтава.
А ми поспішали...
Де Берег Крутий,
На Ворсклі
Бійці навели переправу,
Відразу вступивши
З фашистами в бій [2; 58].

Гвардійцям було надано декілька днів для відпочинку і поповнення дивізії молодими призовниками. Бойові друзі раділи за свого командира – визволяти рідне місто та ще й мати змогу відвідати рідних.

Через багато років, зустрівшись з однополчанами в Петровському парку біля стели на честь визволителів Полтави, Андрій Пашко згадував: *"Полтава, де я народився і жив, лежала в руїнах. Горіли краєзнавчий музей, будинки по вулиці Леніна, Паризької комуні, Жовтневій і весь центр старовинного міста і не тільки. Нарешті й рідне, згоріле обійстя... Назустріч вибігли мати і сестра.*

Яке щастя від зустрічі, адже їх я застав живими. Мама намагалась чимось пригостити. А час іде. Для побачення залишається лише 10-15 хвилин... Зірвав декілька яблук із саду і знову в дорогу.

Так радів, що зустрівся із рідними, що ноги несли мене самі. Прибув навіть раніше назначеного терміну аж на 10 хвилин" [49; 15–16].

Андрій Єфремович – учасник форсування Дніпра, боїв на Дніпровському плацдармі. Подаємо опис тих подій 1943 року: *"Полк наступав у бік с. Мошориного [Знам'янського р-ну Кіровоградської області]. Звідти на протилежному боці широкої балки виднілося шосе. На карті значилася дорога на Знам'янку, якою снувала ворожа техніка. В наступ пішли німецькі танки, вдарила артилерія. Червоноармійці зазнавали втрат.*

Старший сержант А. Пашко залишив радіостанцію на свого помічника, а сам з автоматом у руках кинувся туди, де було найгарячіше. Ворог почав відступати, але його гармати ще били по висоті.

Зв'язківця Андрія Пашка вибуховою хвилею кинуло на землю, він дістав тяжку контузію і поранення в ліву руку. Спішно відправили в госпіталь в м. Олександрію. Після лікування закінчив прискорений курс військового училища зв'язку і вже офіцером воював у складі 7-го артполку 9-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії".

Війна вела все далі... Жорстокі бої на Сандомирському плацдармі, на території Чехословаччини, Німеччини.

Радість довгоочікуваної перемоги над ненависним ворогом поет передав через три десятиліття після війни:

Був день такий,
І ніч була такою,
Коли гула землі безмежна шир.
Війну кінчали ми
За Ельбою-рікою,

І зазвучало скрізь
Вагоме слово – МИР![4; 13–14].

За бойові подвиги Андрій Пашко був нагороджений орденом Вітчизняної війни 2-го ступеня, медалями "За відвагу", "За оборону Сталінграда", "За визволення Праги" та іншими.

Повернувся він додому з далеких фронтів лише весною 1946 року.

"ЗІБРАВСЯ В НЕЛЕГКУ ПОЕЗІЇ ДОРОГУ"

*Славна Музо, незрадлива,
Розбудивши ніжні струни,
Ти з'являєшся, як диво,
Невсипуца, вічно юна...*

А. Пашко

Після війни Андрій Єфремович міг би зробити блискучу військову кар'єру, але любов до слова взяла перевагу над усім іншим.

Зробимо екскурс в поетичну біографію Пашка.

Перші вірші він писав ще в школі, але публікувати став у військових виданнях під час війни. Це були невеликі за обсягом кореспонденції, гуморески на теми дня.

Тексти для простих солдатських пісень він писав російською мовою ("Гвардии "Катюша"", "Песня о винтовке", "Гвардеец"), уривки з яких ми наводимо нижче:

... Говорят, что с толком
Старая винтовка
Снова отличилась
В нынешнем бою.
Пулей и прикладом
Смерть несла ты гадам,
Защищала с честью
Родину свою! [54].

...Если бьешь врага ты смело –
Значит, знаешь свое дело.
Ты сумеешь победить.
Если шаг назад не ступишь –
Значит, Родину ты любишь,
Ее честь умеешь чтить.
Если ты в бою примерный –
Значит, ты гвардеец верный.
Честь и слава! Ты – герой [37; 255].

Один з його бойових друзів П. Лаврук писав: *"Андрій Пашко яскравим і містким поетичним рядком передавав чуття солдата. Їх було багато – різних почуттів, але найголовніше: ненависть до ворога, впевненість у перемозі, відповідальність солдата перед Вітчизною.*

... Так, героєм війни був кожен, хто за цих чотири роки не раз дивився смерті в обличчя, хто марив Перемогою й звершив її. Про них писав наш однополчанин Андрій Пашко. І був одним з них" [37; 255].

Працюючи директором обласного Будинкународноїт ворчості, Андрій Єфремович збирав і вивчав народні, обрядові пісні, народні легенди і перекази в різних куточках Полтавщини. Ним особисто було створено цілий ряд сучасних обрядових пісень: щедрівок, колядок, весільних тощо.

Перші книжечки його поетичних творів з'явилися в 50-60-х рр. ХХст.: збірка дитячих віршів "Будемо разом рости" (1958), вірші, поеми і пісні "Весно зелена" (1969). Пізніше – "Барви життя" (1976), "Грона калини" (1979), "На барвінкових узгір'ях" (1984), "Осінні вогні" (1988).

Пашко писав також оповідання, новели, нариси, жарти.

Його твори перекладалися російською, чеською, болгарською, польською, французькою мовами. З 1961 року Андрій Єфремович – член Спілки письменників України.

"МОЯ СВІТЛА, ЩЕДРА МУЗА"

*Біографія кожного поета, його почуття,
переживання, спосіб думок – у його віршах.
І не треба щоденників, не треба тривалих
бесід з ним: поетичний рядок –
пульс його життя.*

П. Лаврук

Все, що відбувалося в країні, в рідному краї хвилювало Андрія Єфремовича, знаходило поетичний відгук, живий, актуальний.

"Кожен має свій голос, але кожен належить лише своєму часові і його естетика – в межах свого часу. Пашка "озвучили" переважно реалії псевдосоціалістичного світогляду", – таку думку про його творчість висловив полтавський літературознавець М. Костенко в одній з оглядових статей [41; 190].

Інші критики стверджують, що поезія А. Пашка з глибин народних, вона близька до народних дум і пісень. Народність притаманна як суто ліричним віршам, так і творам сюжетним, зокрема, поемам "Легенди Чорного лісу", "Сорочинські бувальщини", "Полтава", "Пам'ятаєм!".

Автор у них дає велику панораму життя, поєднуючи в творах ліричне і епічне, драматичне і гумористичне. Цікавинкою є те, що "Сорочинські бувальщини" та "Легенди Чорного лісу" покладені на музику композитором В. Тиликом і стали творами великої форми – музичними повістями.

Лірика Андрія Єфремовича – пристрасна, вона вабить читача своїм бадьорим поглядом на світ. В ній злилося воєдино традиційне і новаторське, громадянське і інтимне. Це поетична сповідь багатої, щедрої душі.

Коли треба, Пашкове слово і муза набувають інших відтінків, звучать гнівно і разюче. Прочитуємо полтавського літературознавця М. Костенка: *"Із плином років недолічуємося тисяч і тисяч учасників Великої Вітчизняної, серед них – гарних поетів, прозаїків, діячів мистецтв. Не стихає біль утрат у народі.*

Ми ніколи, ніколи не звикнем до втрат.

Тихо схлипує вітер, стає на коліна..., –

свідчить І. Малиш у вірші "Здрастуй, комбате!".

З ним перегукуються на хвилі болю А. Пашко, Я. Вечеренко, Ю. Андрущенко, Я. Шутько, інші автори" [41; 182].

Підтвердженням цьому є Пашкова поема-хроніка "Пам'ятаєм!", присвячена ветеранам 9-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, в лавах якої автор долав важкі солдатські кілометри.

Написана вона на документальній основі, згадуються в ній бойові побратими поета, ті, хто дожив до Перемоги, і ті, хто залишився на полі бою. А простягнулося те поле від Волги до Ельби. Він про все пам'ятає і в заключних рядках говорить від імені земляків:

Ми про це пам'ятаєм
на кожному кроці,

І солдатська нам доля, як кажуть, рідня.

Хоч було це іще

В сорок п'ятому році!

В сорок п'ятому, в травні,

Дев'ятого дня [2; 70].

На дійсних фактах з історії краю побудовані поетичні твори про Велику Вітчизняну війну: "Балада про юного розвідника", "Балада про Ольгу Бондаренко", "Брати".

Хвилює читача вірш "Мати", де автору вдалося відшукати найтепліші й найточніші слова, які характеризують цю святу жінку, вічну трудівницю, що "встигла всю любов віддати нам, її й для себе в неї не зосталось", як людину, що "кривить душею не уміла", що "оті троянди, айстри коло хати садити вчила – перш, ніж їх зірвати".

Западають в душу читачів і вірші, присвячені полтавцям-побратимам по перу минулого й сучасного: "В оселі Григорія Сковороди", "Шлях до рідної хати" (на відкриття меморіальної садиби М. В. Гоголя), "Пам'яті поета А. С. Страшка", друга-фронтовика (в роки війни він був військовополоненим), колеги по роботі на обласному радіо. Пашко в своєму вірші вилив вистраждані думки скромної і щирої душі людини:

Він довго думав, думав про одне:

"Чим завинив перед своїм народом?

Чи тим, що народився тихим днем?

Чи тим, що повернувся живим з походу?" [2 ; 19].

Особливо слід відмітити, що А. Пашко (в ті часи редактор обласного радіо), часто бував в містах і селах області, на промислових підприємствах, колгоспних ланах, писав з великою теплотою й радістю та любов'ю про людей рідного краю, їх трудову звитягу:

Бачив я, у пісках, за редурами,
Де війни бовваніли окопи,
Молодими серцями розкутими
Місто зводили рудокопи [4; 27].

Він, як серця пісня життєдайна,
Теплий подих неспокійних жнив.
Комбайнер Солошенко Михайло
Хліба двісті тонн намолотив.
Двісті тонн за виробничу зміну!..
Двісті тонн – не знав такого світ [4; 32].

Поет радів, що "фонтаном вдарила полтавська нафта", його переповнювала гордість за здобутки краю:

Грані алмазів,
Як зорі чарівні,
Полтавські алмази –
Якутським рівня [4; 25].

І все ж таки Андрій Єфремович, насамперед, лірик. Свідченням цьому є поезії "Акварель", "Красивих, звичайно, люблять", "Ластівки", "Паростки".

Та найбільше любляв поет осінь. І не тому, що за нею надходить зима, а найперше за щедрість і багатство золотої пори, за те, що за нею спішить життєдайне літо:

Люблю я осені барвисту каламуть,
Приглушені тони затихлої діброви
І журавлів ключі, що вирушають в путь,
Щоб з літеплом до нас вернути знову [2; 29].

Ми відчуваємо авторське активне світосприймання, позитив, свіжість почуттів, пошук неторованої поетичної стежки. Його вірші самобутні і щирі.

"МИ СКЛАЛИ ПІСНЮ НЕНАРОКОМ"

*Голос полтавського співця чути
далеко за межами Полтави...
С. Крижанівський*

*... пісенним виром
Найбагатший отчий, рідний край,
Тільки будь трудолюбивим, щирим,
По словечку людям їх збирай.
А. Пашко*

Пройдуть роки, буде ще не один ювілей Андрія Єфремовича, а всі, кому дорога пісенна поезія, носитимуть у своєму серці таке світле-задушевне, від якого тільки хочеться робити людям добро:

Ні, не забути, ні,
Той пам'ятний вечір мені,
Ту зустріч неждану,
Щасливий той час
І перший замріяний вальс...[8; 83].

Хто не чув ці ніжні звуки "Незабутнього вальсу", трепетного, як сама юність!

Видатний композитор-полтавець, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка (1962 р.) Платон Майборода одного разу відмітив: "... Пашко народився саме поетом-піснярем. Тому його композитори так і люблять. До його вірша треба лише прислухатися – він сам підкаже мелодію, яку лише запишеш – і пісня готова" [53].

Важко перерахувати видатних і відомих композиторів, що створили популярні пісні за творами А. Пашка, а це свідчить про неабияку музичність, ритмічність і народно-пісенну емоційність його поезій.

Подаємо цей, напевне, неповний список: П. Майборода, Д. Покрасс, В. Кирейко, К. Домінчен, П. Гайдамака, А. Кос-Анатольський, О. Левицький, В. Шаповаленко.

Багато творів Пашка виконували знані в Україні колективи: академічні капели: "Думка", "Трембіта", хори: "Верховина", "Льонок".

Таким чином, Андрій Єфремович навіки увійшов в історію української ліричної пісні другої половини ХХ століття і вписав туди свою Полтавщину.

Ансамблі і колективи нашого краю виконували і виконують нині дорогі нам пісні "Полька-полтавчанка", "Полтавська хороводна", "Ворскляночка", "Полтаво, красуне моя", створені патріотом рідного краю.

Російський поет Яків Шведов писав: "Мені близький і дорогий світ співучих ритмів Андрія Пашка. В повоєнні роки я перекладав його пісенні твори і бачив в них не лише словникове і ритмічне багатство, а поетичну правду

нашого життя. Всі вони свого часу друкувалися з музикою відомого композитора Зіновія Компанійця" [3; 4].

Та й у гурті полтавських композиторів він був своїм. Андрію Єфремовичу сам Бог велів бути завжди серед музик, адже на його вірші вони майже всі писали свої пісні, а він старанно працював на них.

Так, музикант і композитор О. Чухрай в одному з інтерв'ю, для радіо "Лтава", на запитання, хто йому допомагав на перших порах, відповів:

"Пашко Андрій Єфремович. Я вдячний йому безмежно, тому що я мало був знайомий з цим процесом, просто з поезією. У нас із Пашком був цикл пісень "Дівич-вечір", там 7 пісень. Він мене весь час підтримував..."

У місцевій пресі та у виданнях обласного Будинку народної творчості публікувалися пісні на слова А. Пашка композиторів-краян В. Міщенко, О. Чухрая, М. Фісуна, М. Дяченка, А. Жданова, В. Петрухна, М. Головка. Останній зауважував так: *"Появу нової збірки, а чи навіть окремого вірша Андрія Єфремовича у газеті ми завжди чекали і поспішали "засвятати", щоб покласти на музику"* [53].

Чи це випадково, що композитори з таким бажанням зверталися до текстів А. Пашка? Звичайно, ні. Це – майстерність поета, це – його чудове знання секретів народної мелодійності, смаків і запитів слухачів.

Лірика, гумор – для всього пісняр знаходив відповідні слова, що на них відгукувалися струни серця, найпотаємніші струни людської душі, скажімо, як у "Вальсі кохання":

Про ту правду ясну
Ти у серця спитай:
Воно любить весну,
Любить рідний наш край
І дівчину одну,
Бо милішої в світі немає.
Це ж про неї воно все співає
Тиху пісню свою [8 ; 87].

Андрій Єфремович пройшов непрості випробування, які підірвали його здоров'я. Митець, етнограф, радіожурналіст пішов у Вічність 23 червня 1991 року, на 73-му році життя, залишивши у спадок полтавцям твори, сповнені великої любові до рідного краю, до своїх земляків.

ЛІТЕРАТУРА

Книги А. Пашка

1. Пашко А. Кольори щастя: вокальні твори на слова українських поетів / А. Пашко. – Київ: Музична Україна, 1990. – 47 с.

2. Пашко А. Осінні вогні : поезії / А. Пашко. – Харків: Прапор, 1988. – 71 с.
3. Пашко А. На барвінкових узгір'ях : поезії / А. Пашко. – Харків : Прапор, 1984. – 58 с.
4. Пашко А. Грона калини : вірші / А. Пашко. – Харків : Прапор, 1979. – 94 с.
5. Пашко А. Коли ти зі мною : вокальні твори на слова українських поетів / А. Пашко. – Київ : Музична Україна, 1978. – 79 с.
6. Пашко А. Барви життя : вірші / А. Пашко. – Харків : Прапор, 1975. – 48 с.
7. Пашко А. Весно зелена: пісні, вірші, поема / А. Пашко. – Харків : Прапор, 1968. – 62 с.
8. Пашко А. Про тебе співаю : пісні радянських композиторів / А. Пашко. – Київ : Мистецтво, 1966. – 144 с.
9. Пашко А. Будем разом рости: [вірші для дітей] / А. Пашко. – Київ : Дитвидав УРСР, 1958. – 18 с.

Твори, опубліковані в збірниках, періодиці

10. Пашко А. Лебединого віку тобі, хліборобе: [пісня] / А. Пашко; муз. О. Чухрая // Чухрай О. І. Диво всепрощеної любові. – Полтава, 2008. – С. 48–54; Чухрай О. Намисто росяне : пісні. – Київ, 1988. – С. 38–42.
11. Пашко А. [Поезії] / А. Пашко // Калинове гроно: антологія поезії полтавських літераторів ХХ ст. – Полтава, 2004. – С. 120–125.
12. Пашко А. Незабутній вальс; Вальс кохання; Поза ставом: [поезії] / А. Пашко // Біла альтанка : літ. альманах. – Полтава, 1996. – С. 203–206.
13. Пашко А. Один : спогад : [оповідання] / А. Пашко // Літературна Полтавщина. – 1995. – № 2–3. – С. 1, 2.
14. Пашко А. Вечірня пісня; Щоб тебе не забути : [пісні] / А. Пашко // Молода громада. – 1993. – 23 жовт.
15. Пашко А. Брати; Поза ставом; Вишенька: [поезії] / А. Пашко // Криниця. – 1990. – № 4. – С. 9.
16. Пашко А. Люблю, Полтавщино моя : [пісня] / А. Пашко;

муз. А. Жданова // Твори добро : [збірник пісень]. – Полтава, 1990. – С.16–18.

17. Пашко А. І я долав ту висоту : [вірш] / А. Пашко // Рядки, обпалені війною : вірші поетів-фронтовиків Радянської України. – Київ, 1985. – С. 86.

18. Пашко А. Гудки; Осінній ранок; Ми склали пісню ненароком : [поезії] / А. Пашко // Комсомолец Полтавщини. – 1988. – 22 жовт.

19. Пашко А. Балада про юного розвідника [Колю Жалія, учня полтавської СШ № 22] / А. Пашко // Зоря Полтавщини. – 1984. – 29 квіт.

20. Пашко А. Балада про Ольгу Бондаренко: (уривок з поеми "День за днем") / А. Пашко // Зоря Полтавщини. – 1983. – 18 груд.

21. Пашко А. Незвичайна весна: [вірш] / А. Пашко // Зоря Полтавщини. – 1982. – 27 черв.

22. Пашко А. Розквітай, рости , наш краю : [вірш] / А. Пашко // Зоря Полтавщини. – 1975. – 15 листоп.

23. Пашко А. Дума про рідну землю : вірш / А. Пашко // Зоря Полтавщини. – 1974. – 5 груд.

24. Пашко А. Щоб люди не знали війни : [вірш] / А. Пашко // Зоря Полтавщини. – 1974. – 5 берез.

25. Пашко А. Теплохід "Котляревський": [вірш] / А. Пашко // Зоря Полтавщини. – 1969. – 7 верес.

26. Пашко А. Над полтавським краєм пісня нова : [пісня] / А. Пашко; муз. О. Чухряя // Комсомолец Полтавщини. – 1968. – 21 квіт.

27. Пашко А. Пісня : [вірші] / А. Пашко // Добрий ранок : вірші молодих поетів Полтавщини. – Полтава, 1961. – С. 58.

Твори про рідне місто

*Мов дівчина, над Ворсклою стоїть
Красою зачарована Полтава.
А. Пашко*

28. Пашко А. Повесні у Полтаві : [вірш] / А. Пашко // Калинове гроно : антологія поезії полтавських літераторів ХХ ст. – Полтава, 2004. – С. 121–122; Зоря Полтавщини. – 1992. – 18 лип.

29. Майборода П. І. Полтава : кантата : клавір / П. І. Майборода;

сл. А. Є. Пашка. – Київ : Музична Україна, 1987. – 28 с.

30. Пашко А. Полтава : поема в піснях / А. Пашко // Ленінським шляхом. – 1984. – 12, 14 лип.

31. Пашко А. Полтава: [вірш] / А. Пашко // Зоря Полтавщини. – 1983. – 30 жовт.

32. Пашко А. Місто слави : [вірш] / А. Пашко // Барви життя / А. Пашко. – Харків, 1975. – С. 20.

33. Пашко А. Полтавська весна : [пісня] / А. Пашко; муз. В. Гурмаженка // Зоря Полтавщини. – 1970. – 19 квіт.

34. Пашко А. Рідне місто : [пісня] / А. Пашко; муз. В. Гурмаженка // Зоря Полтавщини. – 1969. – 1 черв.

35. Пашко А. Полька-полтавчанка : [пісня] / А. Пашко; муз. Г. Давидовського // Про тебе співаю : пісні радянських композиторів. – Київ, 1966. – С. 138–139.

36. Пашко А. Рости, моя Полтаво! : [вірш] / А. Пашко // Комсомолец Полтавщини. – 1962. – 23 верес.

Про А. Пашка

37. Ротач П. П. Пашко Андрій Єфремович: [біографія] / П. П.Ротач // Полтавська Шевченкіана : спроба обл. (крайової) Шевченківської енцикл. : у 2-х кн. / П. П.Ротач. – Полтава, 2009. – Кн. 2: Л-Я. – С. 196–197; Ханко В. Мистецтвознавча думка на Полтавщині / В. Ханко. – Полтава, 2007. – С. 87; Калинове гроно : антологія полтавських літераторів ХХ ст. – Полтава, 2004. – С. 120; Біла альтанка : літ. альманах. – Полтава, 1996. – С. 203; Літератори Полтавщини : довідник. – Полтава, 1996. – Вип. 3. – С. 31; Письменники Полтавщини : довідник. – Полтава, 1990. – С. 22; Письменники Радянської України. 1917–1987 : біобібліогр. довідник. – К., 1988. – С. 463–464; Письменники України у Великій Вітчизняній війні : біобібліогр. довідник. – Київ, 1980. – С. 255.

38. Брикулець В. Андрій Пашко. 1978 р. Полотно, олійні фарби : [портрет] / В. Брикулець // Малярство. Графіка. Ікономалярство / В. Брикулець. – Полтава, 2009. – С. 38.

39. Пашко Андрій Єфремович // Полтавщина: історичний нарис. – Полтава, 2005. – С. 320, 443, 445, 477.

40. Ротач П. Андрій Пашко (23.10.1918 – 23.06.1991) : [біографія, творчість] / П. Ротач // Колоски з літературної ниви / П. Ротач. – Полтава, 1999. – С. 446–450.

41. Костенко М. Громадянство болю : погляд на полтавське поетичне слово у ХХ ст. / М. Костенко // Над темним хлібом душі. Пошук. Критика. Есе / М. Костенко. – Полтава, 2009. – С. 182, 190; Добромисл. – 1998. – № 1–2. – С. 104–116.

42. Наливайко І. Автор "Незабутнього вальсу" / І. Наливайко // Перегортаючи сторінки життя / І. Наливайко. – Полтава, 2010. – С. 62–65.

43. Дяченко А. У бузкових пахощах / А. Дяченко // Якщо ти людина... : до літературних портретів деяких полтавських поетів і прозаїків другої половини ХХ ст. / А. Дяченко. – Полтава, 2000. – С. 31–32; Молода громада. – 1999. – 29 січ. – С. 7.

44. Крижанівський С. Життям і піснею окрилений / С. Крижанівський // Пашко А. Осінні вогні : поезії. – Харків, 1988. – С. 3.

45. Шведов Я. Пісенний світ поета / Я. Шведов // Пашко А. На барвінкових узгір'ях: поезії. – Харків, 1984. – С. 3–4.

46. Кирейко В. Слово про поета-пісняка / В. Кирейко // Пашко А. Є. Грона калини : вірші. – Харків, 1979. – С. 3–4.

47. Андрій Пашко // Слово і подвиг: Велика Вітчизняна війна в худ.-док. творчості письменників Рад. України 1941–1945 років : збірник / упоряд. І. Гончаренко, Д. Шлапак. – Київ, 1965. – С. 504.

48. Титаренко О. Майстер слова / О. Титаренко // Зоря Полтавщини. – 2010. – 24 листоп. – С. 2.

49. Убийвовк Л. Поет, воїн, журналіст / Л. Убийвовк // Край. – 2010. – № 73 (трав.). – С.15–17.

50. Гусак А. "Я не один, я з Вами, люди, йду!" : [вечір пам'яті А. Пашка] / А. Гусак // Зоря Полтавщини. – 1998. – 16 груд.

51. Мединська Т. Мов дівчина, над Ворсклою стоїть красою зачарована Полтава / Т. Мединська // Полтавська думка. – 1998. – 23 жовт.

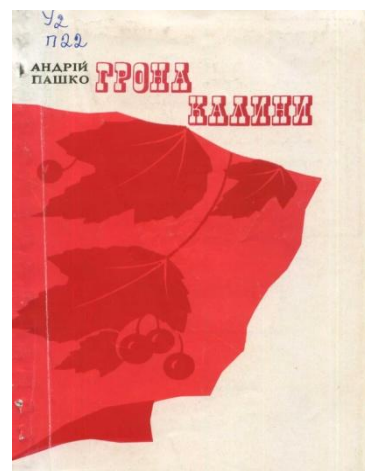
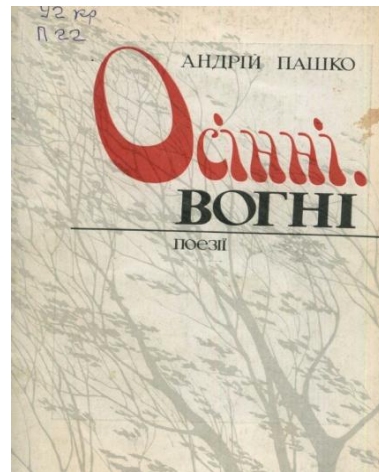
52. Вони наближали світлий день. Пісні, народжені в боях : [про подвиги поета-пісняка А. Пашка] // Зоря Полтавщини. – 1997. – 8 трав.

53. Дяченко А. З піснею повінчаний / А. Дяченко // Молода громада. – 1993. – 23 жовт.
54. Вибранова Г. Рядки з бойових донесень / Г. Вибранова // Комсомолець Полтавщини. – 1991. – 21 верес.
55. Кузьменко О. Просто, широко й талановито / О. Кузьменко // Нова праця. – 1989. – 25 трав.
56. Ярошевський В. Кличе осінь до життя / В. Ярошевський // Зоря комунізму. – 1989. – 6 трав.
57. Наливайко І. Про долю людську / І. Наливайко // Комсомолець Полтавщини. – 1989. – 6 квіт.
58. Шік Р. Поет і час / Р. Шік // Комсомолець Полтавщини. – 1988. – 22 жовт.
59. Дяченко А. Андрієві Пашку – 70 / А. Дяченко // Літературна Україна. – 1988. – 27 жовт.
60. Дяченко А. При світлі "осінніх вогнів" / А. Дяченко // Зоря Полтавщини. – 1988. – 27 жовт.
61. Степанович В. На барвінкових узгір'ях : [про однойменну книгу А. Пашка] / В. Степанович // Зоря Полтавщини. – 1985. – 26 трав.
62. Наливайко І. Поетичне суцвіття / І. Наливайко // Зоря Полтавщини. – 1984. – 25 трав.
63. Дяченко А. Андрієві Пашку – 60 / А. Дяченко // Літературна Україна. – 1978. – 27 жовт.
64. Наливайко І. З пісенного джерела / І. Наливайко // Зоря Полтавщини. – 1979. – 4 листоп.
65. Ротач П. Поет-пісняр / П. Ротач // Народна творчість і етнографія. – 1969. – № 3. – С. 104.
66. Череватенко Л. Не так танцюється гопак : [огляд віршів укр. поетів, в т. ч. А. Пашка] / Л. Череватенко // Літературна Україна. – 1967. – 16 черв.
67. Мартусь В. Голос поета лункий / В. Мартусь // Зоря Полтавщини. – 1966. – 14 трав.
68. Ротач П. Для тебе, мій краю : пісенна творчість А. Пашка /

П. Ротач // Ленінська зміна. – 1963. – 12 черв.

69. Стадник Г. П. Фольклорна основа пісень самодіяльних композиторів України [в т. ч. А. Пашка] / Г. П. Стадник // Народна творчість і етнографія. – 1960. – № 4. – С. 40–50.

ПОЕТИЧНІ ЗБІРКИ А. ПАШКА

Науково-виробниче видання

"ПОЕЗІЯ – ДУШІ МОЄЇ СТРУНИ..."

*До 100-річчя від дня
народження Андрія Пашка*

Біобібліографічна розвідка

Упорядник : *Надія Михайлівна Требіна*

Редактор	<i>С. В. Сичова</i>
Комп'ютерний набір	<i>Н. М. Требіна</i>
Комп'ютерна верстка	<i>О. М. Якубовський</i>
Відповідальна за випуск	<i>М. Г. Максименко</i>

Підписано до друку 27.03.2018. стор. Тираж 4 прим.
Обласна бібліотека для юнацтва імені Олесь Гончара
36039, м. Полтава. вул. Олесь Гончара, 25а
<http://libgonchar.org> E-mail: pobugonchara@ukr.net